

Отже, процес підготовки майбутніх екологів до професійного спілкування, на нашу думку, повинен бути спрямований на формування у студентів знань, вмінь та навичок здійснювати вербальну комунікацію через зовнішнє мовлення (усне і писемне) з можливістю попередньої ефективної реалізації внутрішнього та підсилювати і спрямовувати свої мовленнєві висловлювання за допомогою засобів невербальної комунікації та готовності використовувати ці знання, вміння і навички у своїй професійній сфері.

Дослідження шляхів навчання майбутніх екологів ефективного використання вербальних та невербальних засобів реалізації професійного спілкування в іншомовному середовищі можуть бути темою наступних наукових пошуків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Большая психологическая энциклопедия. — М.: Эксмо, 2007. — 544 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і гол. ред. В. Т. Бусел. — К.-Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. — 1736 с.
3. Галузевий стандарт вищої освіти МОНУ. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра і спеціаліста з напрямку підготовки «Екологія». — К.: МОНУ, 2008. — 12 с.
4. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. — К.: Либідь, 1997. — 376 с.
5. Загнітко А. П. Основи мовленнєвої діяльності / А. П. Загнітко, І. Р. Домрачева: навч. посібник. — Донецьк: Український культурологічний центр, 2001. — 56 с.
6. Зимняя И. А. Лингвопсихология речевой деятельности / И. А. Зимняя. — М.: ППСИ; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЕК», 2001. — 432 с.
7. Клос Л. Особливості вербальної та невербальної комунікації у функціонуванні малих освітніх груп / Л. Клос, Н. Микитенко // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. праць / за ред. Л. Л. Тovaжнянського, О. Г. Романовського. — Харків: НТУ «ХПІ», 2006. — Вип. 12 (16). — С. 297–306.
8. Степанов О. М. Основи педагогіки і психології: посібник / О. М. Степанов, М. М. Фіцула. — К.: Академвидав, 2003. — 504 с.
9. Сырескина С. В. Формирование культуры иноязычного общения у студентов экономической специальности неязыкового вуза: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / С. В. Сырескина. — Чебоксары, 2006. — 180 с.
10. Тинкалюк О. В. Використання професійно-орієнтованих текстів з англійської мови в процесі підготовки економістів до професійного іншомовного спілкування / О. В. Тинкалюк // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Спецвипуск «Сучасні технології в навчанні та вихованні у вищій школі». — Одеса: ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2009. — С. 31–37.
11. Camp S. C. College Communication / Camp S. C., Satterwhite M. L. — Glencoe: McGraw-Hill, Columbus, Ohio, 2003. — 450 p.
12. Locker K. O. Business and Administrative Communication. — Irwin/McGraw-Hill, The Ohio State University, 2000. — 694 p.

УДК 371.13:504 (008)

Н. О. МИКИТЕНКО

ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЧНО-МЕТОДИЧНОЇ ПАРАДИГМИ КОНЦЕПЦІЇ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Проаналізовано джерела з проблеми дослідження, що засвідчує значний інтерес вітчизняних та зарубіжних науковців до проблеми технологізації іншомовної фахової підготовки майбутніх фахівців. Розкрито сутність понять «технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання», «освітня технологія» і «технологія навчання іноземних мов» та їх генезис. Розглянуто домінуючі педагогічні технології. Визначено мету, складові та етапи реалізації технології формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців природничого профілю.

Ключові слова: іношомовна фахова підготовка, педагогічна технологія, освітня технологія, технологія навчання іноземних мов, технологія формування іношомовної професійно-комунікативної компетентності.

Н. О. МИКИТЕНКО

**ОСНОВЫ ТЕХНОЛОГИЧЕСКО-МЕТОДИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМЫ
КОНЦЕПЦИИ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ
ПРОФЕССИОНАЛЬНО-КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ЕСТЕСТВЕННЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ**

Проанализированы научные труды по проблеме исследования, что свидетельствует о значительном интересе отечественных и зарубежных ученых к проблеме технологизации иноязычной профессиональной подготовки будущих специалистов. Определена сущность понятий «технология», «педагогическая технология», «технология обучения», «образовательная технология», «технология обучения иностранным языкам» и их генезис. Рассмотрены доминирующие педагогические технологии. Указаны цели, составляющие и этапы реализации технологии формирования иноязычной профессионально-коммуникативной компетентности будущих специалистов естественного профиля.

Ключевые слова: иноязычная профессиональная подготовка, педагогическая технология, образовательная технология, технология обучения иностранным языкам, технология формирования иноязычной профессионально-коммуникативной компетентности.

N. O. MYKYTENKO

**THE BASIS OF THE TECHNOLOGICAL AND METHODOLOGICAL PARADIGM
OF THE CONCEPT OF THE FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL
COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT IN FUTURE SCIENCE
SPECIALISTS**

The scientific papers that elucidate the problem of the research and prove strong interest of the domestic and foreign scholars in the problem of technification of future specialists' foreign language training have been analyzed. The essence of the concepts of «technology», «pedagogic technology», «educational technology», «foreign languages teaching technology» and their geneses have been defined. The dominant pedagogic technologies have been analyzed. The main objectives, components and stages of the technology of the foreign language professional and communicative competence development in future specialists majoring in sciences have been justified.

Keywords: foreign language professional training, pedagogic technology, educational technology, foreign languages teaching technology, technology of foreign language professional and communicative competence.

У сьогоднішньому мінливому світі з притаманним йому технічним прогресом, науковими відкриттями, екологічними проблемами і катастрофами існує необхідність у співпраці між науковцями і практиками різних країн. Співпраця науковців і фахівців, їх участь в міжнародних конференціях чи програмах обмежується певними перешкодами, серед яких – низький рівень сформованості навичок володіння іноземною мовою, особливо іноземною мовою для академічних цілей та професійних потреб.

Аналіз джерел з проблеми дослідження засвідчує значний інтерес вітчизняних та зарубіжних науковців до проблеми технологізації іношомовної професійної підготовки майбутніх фахівців нефілологічного профілю. Педагогічні ідеї щодо необхідності технологізації навчання висловив ще Я. А. Коменський. Перші спроби застосування елементів технологічного підходу у процесі аналізу іноземного досвіду зробили Т. Ільїна та М. Кларін.

Дослідження організаційних і змістових особливостей багаторівневої професійної освіти здійснені П. Атутовим, С. Гончаренком, Р. Гуревичем, А. Захлібним, І. Зязюном, А. Коржуєвим, І. Кузьмінім, В. Ледневим, Н. Ничкало, В. Сидоренком та ін.

Засади технологічності навчання розроблені багатьма поколіннями науковців-педагогів. Так, положення про класичні системи організації навчання запропоновані Я. А. Коменським,

Й. Гербартом, Ф. Дістервегом, Й. Песталоцці, І. Штурмом та ін., а положення про авторські варіативні системи організації навчання були виокремлені пізніше в технології. Дослідженням розвитку педагогічних технологій навчання присвятили праці О. Пехота, Д. Чернилевський, М.Кларін та ін.

Особистісно-орієнтоване навчання як педагогічну технологію розглядали Н. Алексєєв, П. Алексєєв, О. Алюнїна, М. Балашов, М. Лукьянова, І. Бех, М. Вікуліна, Г. Глухов, В. Громова, Н. Джава, Л. Качалова, В. Сухомлинський, І. Якиманська, С. Яценко та ін.

Засади проектної технології розробляли Н. Белоусова, Є. Бурцева, Дж. Дьюї, В. Кіппатрик, Л. Кондратова, Є. Слепова, С. Шацький.

Положення про форми організації навчання, концепції їх структури, методи навчання досліджували С. Архипова, Л. Добровольська, Н. Варешкіна, Ю. Зотов, С. Іванов, І. Козловська, В. Леднев, Н. Мойсеюк, І. Малафійк, І. Мегалова, М. Скаткін, І. Харламов, Д. Харт та ін.

Технологію організації групової навчальної діяльності обґрунтували:

В. Котова, Г. Цукерман, О. Ярошенко та ін. – загальні принципи організації групової навчальної діяльності;

М. Скаткін, І. Лернер, В. Дяченко та ін. – загальні (фронтальна, групова, індивідуальна) і конкретні (урок, семінар, екскурсія тощо) форми організації навчання;

І. Бурлака, В. Вихрущ, Ю. Мальований та ін. – форми навчальної діяльності як складові змісту форм навчання;

Ю. Конаржевський, Н. Кузьміна, В. Беспалько, М. Бовтенко, Н. Диканська та ін. – засади технології рівневого навчання;

Е. Паркхерст – систему індивідуалізованого навчання («Дальтон-плану»).

Основи сугестивної технології висвітлено в працях Г. Лозанова, В. Мясичева, Д. Узнадзе, Б. Паригіна.

Дидактичні проблеми і перспективи використання інформаційних і комунікаційних технологій у навчальному процесі досліджували М. Жалдак, Т. Коваль, І. Мегалова, Л. Морська та інші науковці. Ідею створення комп'ютерних навчальних середовищ, яка є основою більшості сучасних навчальних комп'ютерних програм, запропонував С. Пейперт.

Закономірності, теорії, моделі процесу пізнання запропоновані П. Гальперінім, С. Рубінштейном, М. Скаткінім, А. Н. Леонтьєвим, І. Лернером, Ю. Самарінім, Д. Богоявленським, Н. Тализіною, М. Архангельською та ін.

Незважаючи на значний інтерес науковців до проблеми дослідження, на сьогоднішній день у педагогічній науці відсутнє комплексне дослідження технологічно-методичних основ концепції формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності (ІПКК) майбутніх фахівців природничих спеціальностей.

Мета статті – з урахуванням підходів та теоретичних засад, на яких ґрунтуються технології, що доводять свою ефективність у навчальному процесі, обґрунтувати технологічно-методичну парадигму концепції формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців природничого профілю.

Концепція формування ІПКК майбутніх фахівців природничого профілю опирається на основні положення теорії педагогічних систем В. Беспалько, концепції іншомовної освіти Є. Пассова, концепції освіти впродовж життя, дидактичної гуманістичної концепції К. Роджерса, гуманістичної концепції особистості А. Маслоу, концепції ролі навчання у розвитку особистості Л. Виготського, концепції діалогу культур М. Бахтіна, радикально конструктивістської концепції Е. фон Глазерсфельда, когнітивізму, біхевіоризму, концепції навчання, сконцентрованого на студентові та ін. Згадана концепція інтегрує теоретико-методологічну та технологічно-методичну парадигми формування ІПКК майбутніх фахівців природничих спеціальностей [2, с. 60–82].

І. Підласий акцентував на важливості застосування у професійній підготовці фахівців різноманітних технологій, оскільки за їх допомогою теорія реалізується на практиці. На думку П. Сілайчева, організація галузевої професійної підготовки педагогів, її відповідність рівню розвитку виробничих технологій, техніки, економіки, організації і охорони праці, формування у них професійних знань і умінь знаходиться, згідно із сучасним термінологічним апаратом педагогіки, в площині відповідних педагогічних технологій [6, с. 5]. Ми цілковито підтримуємо

думку цього науковця і вважаємо, що у площині відповідних педагогічних технологій знаходиться професійна підготовка майбутніх фахівців усіх профілів, спеціальностей і спеціалізацій.

Поняття «технологія» – грецького походження, означає «знання про майстерність». Варіанти терміна «педагогічна технологія» – «технологія навчання», «освітня технологія», «технології в навчанні», «технології в освіті» – мають понад 300 визначень залежно від того, як їхні автори уявляють структуру і компоненти освітнього процесу [4, с. 16–17]. Еволюція терміна від «технології в навчанні» до «технології освіти» і «педагогічної технології» відповідає зміні змісту поняття. Дискусія про сутність, предмет, концепції, парадигми, дефініції педагогічної технології триває до сьогоднішнього дня. В Росії термін «педагогічна технологія» згадується в 20-х рр. XX ст. у працях з педології, які базувалися на дослідженнях з рефлексології І. Павлова, В. Бехтерева, А. Ухтомського, С. Швацького. У «Педагогічній енциклопедії» (30-ті рр. XX ст.) подано термін «педагогічна техніка», який визначено як сукупність прийомів і засобів, спрямованих на чітку і ефективну організацію навчальних занять [4, с. 17]. Вперше термін «освітня технологія» у значенні комплексу принципів та педагогічних підходів до побудови процесу навчання і виховання був використаний у США в 30-х рр. XX ст. До широкого впровадження технологічності навчання спричинилися праці засновників прагматичної психології та педагогіки: І. Джеймса, Д. Дьюї, С. Холла, Р. Торндайка, представників т. зв. «індустріальної педагогіки» Р. Тейлора, Ф. Гілберта та інших науковців [4, с. 11].

Спочатку термін «педагогічна технологія» вживався для позначення використання у навчальному процесі технічних засобів навчання.

О. Пехота умовно поділяє розвиток педагогічної технології у світовому контексті на кілька етапів, кожен з яких мав свої характерні ознаки, і пропонує відповідні періодизації:

□ 1920–1960-ті рр. – підвищення якості викладання як єдиного способу зростання ефективності навчання за рахунок досягнення вищого рівня поінформованості тих, хто навчається за допомогою використання у навчальному процесі засобів масової комунікації. У 1950–1960-х рр. у США розвивається технократична парадигма дидактики, про що свідчить їхня ідея опрацювання освітніх стандартів. Керування навчальним процесом з урахуванням принципів біхевіористичного підходу перетворює процес навчання у т. зв. «процес натаскування»;

□ 1960–1970-ті рр. – розвиток концепції програмованого навчання, врахування вікових та особистісних відмінностей тих, хто навчається. Наголос на процесі навчання, що визначає методику навчання і є критерієм успіху. Наслідком застосування програмованого навчання у США стала індивідуалізація навчального процесу. Яскравим свідченням цього є засоби навчання, а саме: навчальні посібники, які орієнтуються вже не на групу студентів, але створені для індивідуальної роботи. На цьому етапі входить у вжиток термін «модульність навчання». В 1960–1970-х рр. у високорозвинених країнах з'явилися фахові періодичні видання, присвячені проблемам педагогічної технології, зокрема – журнали «Педагогічна технологія» (1961 р., США), «Педагогічна технологія і програмоване навчання» (1964 р., Велика Британія). Однойменні видання з'явилися, також, в Японії (1965 р.), Італії (1971 р.). У цей період створюються відповідні інституції, які координують дослідження з проблем педагогічної технології. Це, до прикладу, Національна рада з педагогічної технології (Велика Британія), Інститут педагогічної технології (США);

□ 1980-ті рр. – збільшення кількості педагогічних програмних засобів, покращення їх якості, створення комп'ютерних лабораторій та класів, застосування з навчальною метою спеціальних програмних засобів;

□ сучасний етап – розширення сфери педагогічної технології [4, с. 10, 12, 18–19].

Наприкінці XX ст. закріпленню поняття «педагогічна технологія» великою мірою посприяв бурхливий розвиток кібернетики і інформатизації навчання. Зміст поняття значно поглибився, коли його почали використовувати у працях, присвячених розвиваючому та проблемному навчанню, науковій освіті, логіко-математичним основам навчального процесу, програмованому навчанню, контекстному навчанню, модульному навчанню, дистанційному навчанню [6, с. 8].

Серед науковців-педагогів існують сьогодні певні розбіжності щодо трактування терміна «технологія», хоча більшість з них, на думку О. Пехоти, розуміють технологію як процес з гарантованим результатом [4, с. 11].

П. Сердюков розглядає педагогічну технологію як систему технічних, програмних, навчальних і методичних засобів, які у процесі навчання поєднуються з людськими ресурсами шляхом застосування науково обґрунтованої системи методів, засобів і прийомів для ефективного вирішення професійних, навчальних, педагогічних, наукових, організаційних завдань [5, с. 7]. Згідно з визначенням П. Сілайчева, педагогічна технологія – це організаційна система, що забезпечує досягнення певного педагогічного результату при послідовному виконанні студентом низки завдань в умовах застосування визначеного змісту навчання, методів, прийомів, форм організації навчально-виховної роботи, матеріального забезпечення; інакше кажучи, педагогічна технологія – це шлях досягнення певного педагогічного результату [6, с. 5–6]. Ми поділяємо переконання П. Сілайчева щодо відображення системи основних ідей про педагогічну технологію у теорії освіти, про що свідчать аналіз і узагальнення педагогічних поглядів на навчання і освіту. Так, у теорії освіти подано низку визначень поняття «педагогічна технологія», визначені види педагогічної технології, відповідні видам структура і склад, означено залежність педагогічних технологій від окремих факторів та їх груп (детермінант), виявлені структурно-логічні схеми, що лежать в основі організації педагогічних технологій, запропоновані шляхи оптимізації, розроблені основи системи технологій освіти [6, с. 10].

Перспективними, на думку О. Євдокимова, є такі технології навчання, які найбільш повно враховують індивідуальні потреби та освітні можливості студентів [1, с. 11].

Педагогічна технологія охоплює два аспекти: 1) використання технічних засобів навчання; 2) теорії та концепції, а також практику (що базується на їх основі) планування й організації навчального процесу, аналіз змісту, методів та засобів навчання, управління процесом навчання. З огляду на це на сучасному етапі розвитку педагогічної думки необхідно адаптувати зміст, організаційні особливості і методи навчання до розвитку технічного прогресу й широко використовувати у навчальному процесі новітні засоби, що дають змогу оптимізувати цей процес. Об'єднує ці аспекти системний підхід до організації навчання. «Характерною тенденцією розвитку сучасної педагогічної технології є використання системного аналізу у вирішенні практичних питань, пов'язаних зі створенням та використанням навчального устаткування та технологічних засобів навчання. Головним критерієм системного аналізу на всіх рівнях (від планування навчальних засобів до впровадження їх у процес навчання) загалом є критерій оптимальності», – вказує О. Пехота [4, с. 13].

Оскільки істотну роль в технології навчання відіграє технічна база, П. Сердюков стверджує, що в процесі розвитку технічної бази технології навчання утворилися три розділи, які формують взаємопов'язані підсистеми, на основі яких розвинулися відповідні технології [5, с. 8–9]: 1) технічні засоби навчання і безкомп'ютерна технологія їх застосування; 2) комп'ютерні засоби навчання і комп'ютерна технологія навчання; 3) телекомунікаційні засоби навчання і телекомунікаційна технологія навчання.

У намаганні здійснити комплексний аналіз педагогічної технології варто розглянути домінуючі психологічні теорії навчання, зокрема засади психології розвитку й педагогіки розвитку, біхевіоризм, фрейдизм і т. д.

У контексті нашого дослідження біхевіоризм становить інтерес як психологічна теорія, що вивчає первинну соціальність особи та проблеми її розвитку.

У 1960-х рр. психологічні теорії акцентують на умовах, за яких відбувається розвиток особистості. Термін «психологія розвитку» утвердився в англійській літературі у 1970-ті рр. як означення частини загальної психології, що вивчає подібності і відмінності психологічного функціонування особи протягом її життя, або галузі загальної психології, що вивчає прогресивні зміни взаємодії організму в процесі зростання та старіння [4, с. 15].

Наукова підвалина педагогіки розвитку – це пошук методів та засобів, які би забезпечували розвиток й саморозвиток особи в різних системах (екологічних, соціальних) [4, с. 15].

У процесі аналізу теорії педагогічних технологій розроблено концепцію їх базових детермінант, які відображають багатофакторну залежність технологій від оточуючої їх дійсності. На сьогоднішній день розроблено детермінацію певних педагогічних технологій:

визначено їх структуру, обґрунтовано систему базових детермінант, розкрито зміст детермінуючих факторів, запропоновано нові понятійно-термінологічні одиниці.

Задля виконання технологією своїх основних функцій, які відповідають сучасній педагогічній практиці, вимагають вирішення питання:

- система яких технологічних критеріїв відображає систему детермінуючих факторів педагогічних технологій професійної підготовки майбутніх фахівців;
- який склад детермінант визначає технології і як впливає на них;
- в яких критеріях педагогічних технологій відображені детермінанти [6, с. 10–11].

Система підготовки фахівців певного профілю об'єднує такі узагальнені за своєю природою фактори, як соціальний, змістовий, процесуальний, організаційний і матеріальний. Отож, згідно з дослідженнями П. Сілайчева, система детермінант педагогічних технологій включає цільову, змістову, організаційну, процесуальну та матеріальну детермінанти [6, с. 4].

П. Сілайчев виокремив технологічні критерії галузевої підготовки фахівців, якими є: позитивна доцільність, професійна спрямованість, полілогічність, поетапність і процесуальна організованість, узгодженість щодо організаційної системи освіти, педагогічна і технологічна забезпеченість [6, с. 4].

П. Сердюков запропонував визначення технології навчання іноземних мов, якого, як стверджує науковець, не існувало у науково-педагогічній літературі до 1997 р.: «Технологія навчання іноземних мов – це система розроблення та застосування у навчанні/вивченні іноземних мов спеціальних навчальних засобів, матеріалів і методів, яка базується на сучасній методиці навчання іноземних мов та інформаційних технологіях і призначена для забезпечення ефективного досягнення кінцевої мети навчання у мовному вузі – формування іншомовної комунікативної та професійної компетенції студента. ...Це система, яка складається з трьох основних частин: теоретичних основ ТН, технічної бази (технічних засобів навчання) та дидактичного забезпечення, які тісно взаємопов'язані і утворюють єдине ціле» [5, с. 8].

Враховуючи сучасні тенденції розвитку освіти, технології навчання іноземних мов у вищій школі зорієнтовані сьогодні на формування ІПКК студентів [2, с. 41–59].

Опираючись на результати наукового пошуку О. Шпак та Н. Петракової, Л. Морська виокремлює такі характерні ознаки науково і практично обґрунтованої технології формування іншомовної компетентності: розподіл процесу на взаємопов'язані етапи; скоординоване та поетапне виконання викладачем дій, спрямованих на досягнення поставленої мети та отримання відповідних результатів; однозначність у виконанні введених до технології процедур та операцій, що є вирішальною умовою досягнення результатів; повторюваність і відтворюваність процесу отримання продукту [3, с. 12].

Мета навчання – це системотвірний чинник педагогічної технології. Так, основною метою технології, націленої на формування ІПКК майбутніх фахівців природничого профілю, є розвиток у них високого рівня сформованості ІПКК на основі оволодіння процесами фахово зорієнтованого спілкування (усного й письмового) іноземною мовою з урахуванням домінуючих характеристик психолого-педагогічного портрета згаданих фахівців [2, с. 9–29].

Технологія формування ІПКК майбутніх фахівців природничих спеціальностей передбачає такі основні етапи реалізації (рис. 1):

Як уже зазначалося, вибір освітньої технології – це вибір стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання і стилю роботи викладача: «Сучасна педагогічна технологія охоплює коло теоретичних та практичних питань керування, організації навчального процесу, методів та засобів навчання», – вказує О. Пехота [4, с. 11].

Сьогодні у педагогічній практиці домінують дві стратегії: стратегія формування (педагогічне втручання ззовні у внутрішній світ того, хто навчається) та стратегія розвитку (розвиток особистісного потенціалу й самоактуалізація того, хто навчається). Доволі часто стратегію розвитку ототожнюють з використанням технології особистісно-орієнтованого навчання, яка нині обмежується діагностикою особистісних характеристик студентів, оскільки доволі важко технологізувати процес управління особистісним розвитком того, хто навчається [4, с. 10–11].

Технологічно-методична парадигма концепції формування ІПКК майбутніх фахівців природничого профілю інтегрує зазначені стратегії, оскільки передбачає цілеспрямований вплив суб'єктів дидактичної системи формування ІПКК на процес формування ІПКК студентів

і акцентує на розвиткові домінуючих особистісних характеристик майбутніх фахівців природничих спеціальностей, урахуванні їх резервних навчальних можливостей та потреб.

Рис. 1. Основні етапи реалізації технології формування ІПКК майбутніх фахівців природничих спеціальностей.

Вищий рівень сформованості ІПКК досягається завдяки активізації в психіці студента загальних механізмів оволодіння іноземною мовою. З цією метою необхідно проаналізувати дані психолінгвістичних досліджень щодо механізмів засвоєння іноземної мови і їх відмінностей від механізмів засвоєння рідної мови. Згадані проблеми стануть предметом наших подальших наукових розвідок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Євдокимов О. В. Нові педагогічні технології організації навчання студентів: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. / О. В. Євдокимов. – Харків, 1997. – 24 с. – С. 11.
2. Микитенко Н. Теоретичні основи формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничих спеціальностей: монографія / Н. Микитенко. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – 389 с.
3. Морська Л. І. Теоретико-методологічні засади підготовки вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій: монографія / Л. І. Морська. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 243 с.
4. Пехота О. М. Освітні технології: навч.-метод. посібник; за заг. ред. О.М. Пехоти / О. М. Пехота та ін. – К.: А.С.К., 2002. – 255 с.
5. Сердюков П. І. Теоретичні основи навчання іноземних мов у мовному вузі з використанням інформаційних технологій: автореф. дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.02 / П. І. Сердюков. – К., 1997. – 32 с.
6. Силайчев П. А. Технологические критерии отраслевой подготовки в профессиональнопедагогическом образовании: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.08 / П. А. Силайчев. – М., 2006. – 463 с.